

Бародарон Гримм

Alal geylell
РҮБОҲ ВА АСП

ПИСАРИ НОШУКР

Боре марде бо занаш дар хона нишаста буд. Онҳо мехостанд мурғи бирёнеро, ки дар пеши худ гузошта буданд, бихӯранд. Мард дид, ки падари пираш ба хонаи писараш меояд. Зуд мурғи бирёнеро ғирифтӣ пинҳон кард, зеро марди хасисе буду лукмаеро аз падараш дарег дошт. Падараш ба хона даромада нишаст ва як даҳон нонро ҳам нахӯрда, хесту баромада рафт. Писари пирамард мурғи

пинҳонкардаашро бароварду хост, ки бо занаш хӯрад, вале мурғ ногаҳон ба қурбоқкаи бадҳайбату бадшакле табдил ёфту хез зада ба рӯи мард часпид. Қурбоқка дар рӯяш менишасту фаромадан намехост. Агар касе онро канда гирифтани шавад, чунон ба таҳдид ва даҳшатовар нигоҳ мекард, ки ҳеч кас чуръати наздик шудан намекард. Он марди хасис маҷбур буд, ки ҳар рӯз ба он қурбоқкаи бадҳайбат хӯрок диҳад, вагарна қурбоқка рӯи вайро меҳӯрд. Ҳамин тавр, ин марди хасиси ношукр ҳеч қарор намеёфту ором нишаста наметавонист ва ба чор тараф давида овораи чаҳон гашт.

РҶБОҲ ВА ГУРБА

Боре гурбае дар чангал рӯбоҳеро вохӯрд. Гурба фикр кард: «рӯбоҳ хеле доно ва ботаҷриба аст, бинобар ин ўро ҳама ҳурмат мекунанд» ва ба рӯбоҳ гуфт:

— Салом, рӯбоҳ-хонум, зиндагониатон чӣ тавр? Дар ин

замонаи вазнин чӣ тавр рӯз
мегузаронед? Охир, нарху навои
бозорро бинед, чӣ хел қимати
шудааст?!

Рӯбоҳ бо гурур ва карру фар сар то
пойи гурбаро аз назар гузаронд ва
лаҳзае хомӯш истоду баъд
нописандона гуфт:

— Э, ту пишакчаи ошолуди бадбахт,
чашмгуруснаи мушхӯр, ту худат кистӣ,
ки ахволи маро мепурсӣ? Ту дар кучо
хондаӣ? Кадом фанхоро омӯхтаӣ?

Гурба хоксорона ҷавоб дод:

— Ман фақат як фанро омӯхтаам.

Рӯбоҳ пурсид:

— Он кадом фан аст?

Гурба гуфт:

— Агар маро сағҳо таъкиб кунанд, ман
метавонам ба дарахт хез зада бароям
ва аз сағҳо чонамро халос намоям.

Рӯбоҳ пурсид:

— Ҳамааш ҳамин? Ман устои сад фан
ҳастам, боз як халтаи пур аз макру
фиреб дорам. Дилам ба ту, бечора,

месӯзад. Биё, ҳамроҳи ман рав. Ба ту чи хел аз сағҳо гурехтанро ёд медиҳам.

Иттифоқан, ҳамин вақт шикорчии бо чор сағаш пайдо шуд. Гурба чолокона ба болои дарахт чахида баромаду дар байни шоҳу баргҳо пинҳон шуд. Ва аз ҳамон ҷо ба рӯбоҳ гуфт:

— Тезтар даҳони халтаатонро кушоед,
рӯбоҳ-хонум. Халтаро кушоед!

Вале сагҳо аллакай рӯбоҳро дошта
гирифта буданду он дар дандони сагҳо
ба таҳлука афтода буд.

— Эҳ, рӯбоҳ-хонум, — гуфт гурба. —
Шумо бо сад фан ва макру фиреб ба
даҳони сагон афтодед! Агар шумо ҳам
мисли ман ба болои дарахт баромада
метавонистед, аз ҳаётатон чудо
намешудед.

БОБОИ ПИР ВА НАБЕРА

Буд-набуд бобои пире буд. Чашмони ӯ
хира, гӯшҳояш вазнин буданду
зонуҳояш меларзиданд. Вақте ки барои
хӯрокхӯрӣ ба паси миз менишаст,
қошукро маҳкам дошта наметавонист
ва хӯрокро ба болои дастархон
мерезонд. Аз ин кор писари мӯйсафед
ва зани ӯ озурда шуданд ва пирамардро
ба як кунҷе бурда шинонданд, ба
мӯйсафед дар косаи сафолин хӯрок
медоданд. Хӯрокашон ҳам казоӣ
набуд, аз ин сабаб, мӯйсафед сер
намешуд. Ва гамгинона ба мизе, ки дар
паси он писараш ҳамроҳи занаш хӯрок

мехӯрд, нигоҳ мекард ва аз чашмонаш ашк ҷорӣ мешуд.

Боре дастони пирамард ларзиданд ва косаи сафол аз дасташ афтиду шикаст. Келинаш ўро таънаю маломат кард, вале пирамард чизе нагуфту фақат охи чуқуре кашид. Келин ба падаршўяш косачаи ҷўбин харид ва мўйсафед акнун аз он хўрок мехӯрд.

Боре падару модар бо ҳам сари дастархон менишастанд, ки писараки майдаяки ҷорсолаи онҳо чанд тахтапораро овард ва онҳоро ба ҳам часпондан гирифт.

— Ту ҷӣ кор мекунӣ? — пурсид падараш.

— Ман охур месозам, — ҷавоб дод писарак, — Вақте ки калон мешавам, ба падару модарам аз ҳамин охур хўрок медиҳам.

Зану шавҳар ба ҳамдигар нигаристанду гиристанд. Пирамардро зуд ба сари миз оварда шинонданд ва ба ў хўроки хуб меодагӣ шуданд. Агар пирамард нохост ба рӯи дастархон каме хўрок резонад ҳам, ўро маломат намекарданд.

РҮБОҲ ВА АСП

Буд-набуд дехконе буд. Вай аспи бовафое дошт. Бо гузашти рӯзҳову солҳо асп пир шуду аз кор монд. Дехкон дигар ба асп хӯрок надоду гуфт:

— Ту, асп, дигар аз ӯҳдаи кор намебарой, вале агар ту зӯриатро нишон диҳию ягон шерро кашола карда биёрӣ, ман туро ба хонаам роҳ медиҳам. Ҳоло аз хонаи ман гум шав.

Асп ғамгин шуду ба чангал рафт, то ки барои худ паноҳгоҳе ёбад, ногоҳ бо рӯбоҳе дучор омад. Рӯбоҳ ба асп гуфт:

— Ту чаро ғамгин хастию дар чангал танҳо мегардӣ?

— Эҳ напурс, — гуфт асп, — хасисӣ ва вафодорӣ ҳеҷ гоҳ бо ҳам мувофиқ намеомадааст! Хӯчаинам хизмати чандинсолаи вафодоронаи маро фаромӯш кард. Маро, ки акнун замин шудгор карда наметавонам, аз хонааш пеш кард.

— Ва ту ягон илоҷ надорӣ? — пурсид рӯбоҳ.

— Хеч илоч надорам, - ҷавоб дод асп.
— Хӯчаин гуфт, ки агар ман зӯр дошта бошам, ягон шерро кашола карда барам, он вақт маро ба хонааш роҳ медихад. Вале хӯчаин хуб медонад, ки ман ин корро карда наметавонам.

Рӯбоҳ гуфт:

— Ман ба ту ёрӣ медихам. Ту дар ин ҷо дароз кашу нафас набарор, гӯё ки мурдаӣ.

Асп ҳамин тавр кард. Рӯбоҳ ба ғоре рафт, ки шер дар он ҷо зиндагӣ мекард. Ва ба шер гуфт:

— Дар он ҷо асп мурдае ҳаст. Ҳамроҳи ман биё, шикаматро сер мекунӣ.

Шер ҳамроҳи рӯбоҳ рафт. Онҳо ба назди асп расиданд ва рӯбоҳ гуфт:

— Ту дар ин ҷо бароҳат гӯшт хӯрда наметавонӣ. Биё, ман тӯшаи аспро ба думи ту бандам ва ту онро кашола карда ба гори худат бар, баъд оромона дар ҳамон ҷо бихӯр.

Ин маслиҳати рӯбоҳ ба шер маъқул шуд. Шер қафояшро гардонд, то ки

рӯбоҳ аспро ба думи шер бандад. Вале
рӯбоҳ бо думи асп пойҳои шерро
маҳкам баст ва ба асп гуфт:

— Канӣ, хез, аспак, шерро кашола кун!

Асп бархосту шерро кашола карда
бурд. Шер чунон наъра мекашид, ки
ҳамаи паррандаҳои ҷангал ба ҳаво
бархостанд, ҷаррандаҳо ба дахшат
афтоданд. Вале асп парвояе надошту
шерро ба сӯи хонаи хӯҷаинаш мекашид.
Баъд хӯҷаин ин ҳолро диду ба асп гуфт:

— Ту акнун метавонӣ ба хонаи ман биёӣ
ва осуда, серу пур зиндагӣ кунӣ.

Ҳамин тавр, то охири умраш хӯҷаин
аспро нигоҳубин мекарду хӯроки хуб
медод.

ТАНГАҲОИ ОСМОНӢ

Буд-набуд духтараки хурдакае буд.
Падару модари ӯ мурда буданд. Ин
духтарак чунон бечора буд, ки манзиле
барои зиндагӣ, бистаре барои хобидан
надошт. Чизе, ки дошт ҳамин куртаи
танаш ва порои ноне дар дасташ буд.
Ин духтарак бисёр меҳрубон ва хоксор
буд. Азбаски духтарак ҳеҷ кас надошту
яккаю танҳо буд, роҳи саҳроро пеш

гирифт. Дар роҳ ба марди камбагале дучор омад. Он мард гуфт:

— Ман хеле гушнаям, ягон чиз дех, ки бихӯрам.

Духтарак ба он мард пораи нонашро доду гуфт:

— Ош шавад. — Ва роҳашро идома дод.

Дар роҳ кӯдакero дид, ки гирия мекунад.

— Сарам хунук мехӯрад. Ягон чиз дех, ки ба сарам пӯшам, — гуфт кӯдак.

Духтарак кулоҳашро кашида ба писарак дод. Каме роҳ рафта буд, ки писараки дигарero дид. Вай тамоман бараҳна буду аз хунукӣ меларзид.

Духтарак ба ӯ куртаашро дод. Баъд духтарчае дучор омаду хошиш кард, ки доманашро (юбкачаашро) диҳад.

Духтарак дод. Ниҳоят, ба чангал расид, ки ҳаво торик шуд. Боз як кӯдак пайдо шуду хошиш кард, ки духтарак зерпироҳанашро диҳад. Духтараки раҳмдил фикр кард: “Шаб торик аст, маро ҳеч кас намебинад”. Ва куртаи тагашро низ дод.

Ҳамин тавр истода буду дигар ҳеч чиз

надошт. Ва ногаҳон аз осмон ба сари
духтарак ситора борид. Онҳо на
ситора, балки тангаҳои нави дурахшон

буданд. Дар тани духтарак либосҳои
нави зебо пайдо шуданд. Вай
тангаҳоро чида гирифт ва тамоми умр
хушбахтона зиндагӣ кард.